

Terra Viva er det første gartneri i verden, der har indført vægtbaseret sortering af Hippeastrum løg.

Klargøring af de høstede løg kræver meget manuelt arbejde.

Hippeastrum løg løsnes maskinelt og tages op med håndkraft.

Tekst og foto: **Jyrki Jalkanen** • Chefredaktør • Puutarha & Kauppa • Finland

Hippeastrum i Brasiliens sol

Alting vokser hurtigt i Brasilien. Når det gælder planter, er klimaet perfekt. Der er tilstrækkeligt med sollys hver dag året rundt, der kendes kun til let frost, der kommer en passende mængde regn, og jorden er frugtbar.

Derfor er det ikke nogen tilfældighed, at de fleste af verdens Hippeastrum løg i dag produceres i Brasilien. Den lille by Holambra, der ligger omkring 200 km vest for Sao Paulo, er centrum for produktionen

Den mest betydende Hippeastrum producent er virksomheden Terra Viva, der har hollandsk baggrund. Virksomheden omfatter 12.000 ha og har omkring 1.300 medarbejdere. Foruden blomsterløg produceres fx kartofler, planteskoleprodukter, blomster og grønsager i væksthuse.

- Hippeastrum løg solgt under navnet Brasbonitas er vores hovedprodukt. De fleste løg eksporteres verden rundt, men vi producerer også løg, løg i blomst og Hippeastrum til snit

til det brasilianske hjemmemarked, fortæller Frans Schoenmaker, der er en af brødrene bag Terra Viva.

Terra Viva blev grundlagt i 1959, men Hippeastrum produktionen begyndt først i 1987. Hele produktionsforløbet fra marken til eksportkassen er udviklet med både effektivitet og omhu for de sarte løg for øje.

- Produktionen kræver stadig meget manuelt arbejde, selv om mange arbejdsprocesser har kunnet automatiseres. Mangel på arbejdskraft begynder også at blive et stort problem i Brasilien, da de store byer virker mere og mere tiltrækkende. Men pt er det lykkedes os at skaffe arbejdskraft nok, siger Frans Schoenmaker.

Begynder fra bunden

Produktionen af Hippeastrum løg kan i princippet indledes året rundt, men efter-

spørgslen er i høj grad bestemmende for tidsplanen. Hvis løgene skal blomstre fx omkring julen 2008, blev de plantet i februar-marts 2006. På det tidspunkt var løgene kun ganske små, tommelfingerne store småløg, der blev separeret fra større løg. Nogle sorter producerer ikke småløg men kan opformeres ved at skære løget i tynde, lodrette skiver.

Småløg og løgskiver begynder at vokse forbløffende hurtigt. Allerede efter et par uger dukker de første blade op, og snart dækker bladene jorden og hæmmer på den måde ukrudtsvæksten. Efter nogen tid forsøger løgene at blomstre, men det tolereres ikke. Så snart knopperne begynder at åbne sig, skæres blomsterstilk af.

I Brasilien er den gennemsnitlige produktionsperiode for et Hippeastrum løg 14-15 måneder, hvor et tilsvarende hollandsk løg er 3-4 år om at vokse til. Dertil kommer, at de hollandske løg må tages op og sorteres

Mens sommeren er på sit højeste i det nordlige Europa, er juleforberedelserne i fuld gang på andre breddegrader. Interessen for Hippeastrum er voksende, så der skal mange løg til. Det kræver meget arbejde og masser af brasiliansk sol at producere et eksportegnet Hippeastrum løg

undervejs, hvor de brasilianske kan blive i jorden under hele forløbet.

Klargøring med kniv

Løg, der skal blomstre ved juletid 2008, blev taget op allerede i april. En traktor frigjorde rodsystemet fra jorden. Selve optagningen er manuelt arbejde, der sendte 50 medarbejdere i marken.

Løgene samles i store kasser og transporteres til et conveyor bånd til rengøring. Ved båndets begyndelse vaskes jorden af, og løgene fortsætter af båndet til medarbejdere, der står klar med knive. De skærer det meste af roden af og ordner bladstumperne. Derefter lægges løgene i kasser i to lag, hvor de tørrer et par dage.

Det er størrelsen, der bestemmer, hvor løgene kommer hen. Størrelsen defineres som løgets omkreds i centimeter. De finske producenter køber fx 28/30 løg, mens de

største, større end 38, sælges på det amerikanske marked. De mindste løg, under størrelse 20, plantes igen.

Indtil nu er Hippeastrum løg overalt i verden blevet sorteret ved hjælp af hullplader. Men i år er Terra Viva begyndt at anvende et vægtbaseret sorteringssystem, der giver et meget ensartet resultat.

Efter sortering pakkes løgene i plastic-kasser, og i april-maj begynder deres rejse til Europa. Efter tre uger på havet ankommer de via Hamburg til Holland, hvorfra de distribueres i slutningen af september. De første løg blomstrer allerede i oktober, men mere end 90 procent skal blomstre ved juletid.

Tilbage til rødderne

Den hollandske virksomhed Kebol BV er ansvarlig for den verdensomspændende markedsføring af Brasbonitas Hippeastrum.

Herfra fortæller salgsschef Michel van der Meij, at Hippeastrum produktionen i Brasilien i realiteten har vendt op og ned på hele markedet.

- Tidligere blev alle løg produceret i Holland. Nu er det kun et par procent af totalproduktionen, der foregår her, mens mere end 50 procent er flyttet til Brasilien. Der er også en vis produktion i Afrika og i Chile, forklarer Michel van der Meij.

På en måde slutter det en cirkel, at Hippeastrum produktionen nu sker i Brasilien. Hippeastrum familien stammer nemlig fra Brasilien, til dels endda fra Holambra området. Der er omkring 50 oprindelige Hippeastrum arter rundt om i verden. En del af dem anvendes i forædlingen. Egentlig forædling foregår i Holland, og nye sorter sendes hvert år til Brasilien til markforsøg. Det tager 8-10 år, før en ny sort er klar til salg.

Fuldt udvoksede Hippeastrum løg danner op til 10 småløg. Efter bare et år har småløgene opnået fuld størrelse.

Der udtages prøver for at tjekke, hvornår løgene i marken er klar til høst. Når den næstlængste blomsterstilk er 2,5 cm lang, er tiden inde.

Drypvanding sikrer ensartet vandtilførsel til de hurtigtvoksende løg.

